

de internationale lånemarkeder er ikke præget af en sådan stabilitet, at man kan basere den økonomiske udvikling og politik på mulighederne for at låne store årlige beløb. Derfor må der stræbes mod en yderligere nedbringelse af betalingsbalancens underskud i de nærmest kommende år.

Det var den gradvise virkeliggørelse af disse mål, regeringen havde for øje, da den efter sin tiltrædelse og under ekstra pres af de konsekvenser, den danske devaluering trak med sig, gennemførte et stabiliseringsprogram omfattende ekstraordinære pris- og avance- og samt en statsfinansiell stramning, baseret både på betydelige, men nødvendige udgiftsbesparselser og på forhøjelse af merværdiafgiften. Målet var at bevare mest muligt af den fordel navnlig for industrieksporten, som devalueringen, da den nu var gennemført, havde tilvejebragt. Betingelsen herfor måtte være, at landet undgik et nyt pres opad på det i forvejen for høje pris- og omkostningsniveau.

Vi kan ikke varigt fastholde høj beskæftigelse, hvis pris- og omkostningsniveauet — som det i de senere år har været tilfældet — stiger stærkere end i de lande, dansk industrieksport skal konkurrere med. Hensynet til indkomstudviklingen i vore eksporterhverv taler også stærkt for stabilitet i det indenlandske pris- og omkostningsniveau.

Derfor har det været af betydelig værdi, at prisudviklingen i 1968 — i kontrast til de senere års prisstigninger — er forløbet roligt til trods for devalueringen og de gennemførte lønforhøjelser.

Et andet gunstigt træk er det betydelige rentefald og den væsentlige lempelse af finansieringsmulighederne for byggeri og anden investering. Regeringen må minde om, at en normalisering af kreditmarkedet og et lavere renteniveau var et af de erklærede mål for vor stabiliseringspolitik. Der er hermed skabt grundlag for en billigsgørelse af byggeriet og lavere husleje af nye boliger.

En væsentlig forudsætning for dette fremskridt er, at vi fastholder den strammere finanspolitik, som indledtes med merværdiafgiftens gennemførelse i sommeren 1967, og som fik sin nuværende udformning ved gennemførelsen af regeringens stabiliseringsprogram i foråret.

Der blev herved tilvejebragt grundlag for en bedre balance mellem statsudgifterne, det private forbrug, erhvervsinvesteringerne og eksporten. Den økonomiske afspænding, der i første omgang blev følgen heraf, har automatisk ført til en vis forskydning i balancen mellem statsbudgettets udgifter og indtægter; dels indgår afgifterne med noget mindre beløb end budgetteret, dels er statens udgifter bl. a. til arbejdsløshedsunderstøttelse overgangsvist blevet forøget.

Regeringen understreger, at denne midlertidige forskydning på statsbudgettet ikke hindrer, at den tilstræbte balance mellem finanspolitikken, det private forbrug, erhvervsinvesteringerne og eksporten bevares. Den nødvendige stabilisering er på vej, og mulighederne for en mere holdbar fremgang i produktion og beskæftigelse tegner sig. Det er på den anden side klart, at den nuværende situation ikke giver grundlag for en almindelig finanspolitisk lempelse oven på de betydelige lettelser, der er gennemført i pengepolitikken, og hvis virkninger på beskæftigelsen endnu kun er begyndt at vise sig.

Det er som fremhævet regeringens mål at tilvejebringe og sikre høj og stabil beskæftigelse både på kortere og på længere sigt. Enhver, der har fulgt den økonomiske udvikling her i landet i den sidste menneskealder, vil imidlertid vide, at udviklingen i betalingsbalancen over for udlandet gentagne gange har sat grænser for vore muligheder for at føre